

Υπόθεση 6/72

Europemballage Corporation και Continental Can Company Inc. κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Περίληψη της απόφασεως

1. Ανταγωνισμός — Κοινοτική ρύθμιση — Εφαρμογή — Ακρόαση των ενδιαφερομένων — Έκθεση των αιτιάσεων — Αιτιολόγηση της αποφάσεως — Υποχρεώσεις της Επιτροπής
(Κανονισμός 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής, άρθρο 4)
2. Πράξεις οργάνου — Κοινοποίηση — Έννοια
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 191)
3. ΕΟΚ — Γλωσσικό καθεστώς — Κείμενα που απευθύνουν τα όργανα — Αποδέκτης — Εταιρική έδρα σε τρίτη χώρα — Σχέση με κράτος μέλος — Γλώσσα αυτού του κράτους — Επίσημη γλώσσα
(Κανονισμός 1/58 του Συμβουλίου, άρθρο 3)
4. Ανταγωνισμός — Κοινοτική ρύθμιση — Θυγατρική εταιρία — Διακεκριμένη νομική προσωπικότητα — Μητρική εταιρία — Ευθύνη
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 85 έως 86)
5. Ανταγωνισμός — Κοινοτική ρύθμιση — Εδαφική εφαρμογή — Κριτήρια
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 85 έως 86)
6. Ανταγωνισμός — Επιχειρήσεις — Μέτρα που έχουν επιπτώσεις επί της αγοράς — Μέτρα διαρθρωτικής φύσεως
7. Ανταγωνισμός — Άρθρο 3, στοιχείο στ — Νομική ισχύς
8. Ανταγωνισμός — Άρθρο 3, στοιχείο στ — Πεδίο εφαρμογής
9. Ανταγωνισμός — Επιτρεπόμενοι περιορισμοί — Όρια — Άρθρα 2 και 3

10. Ανταγωνισμός — Άρθρο 86 — Ερμηνεία
11. Ανταγωνισμός — Κοινοτική ρύθμιση — Σχέση μεταξύ των άρθρων 85 και 86 — Ίδιο αντικείμενο
12. Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Έννοια (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)
13. Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Αιτιώδης σύνδεσμος όχι αναγκαίως για την απαγόρευση
14. Ανταγωνισμός — Κρίσιμη αγορά — Οριοθέτηση
15. Ανταγωνισμός — Κρίσιμη αγορά — Οριοθέτηση — Δεσπόζουσα θέση στην αγορά — Προϋπόθεση υπάρξεως

1. Στην έκθεση των αιτιάσεων της ανακοινώσεως που εκδίδεται κατ' εφαρμογή της κοινοτικής ρυθμίσεως περί ανταγωνισμού η Επιτροπή πρέπει να αναφέρει, έστω και περιληπτικά, αλλά κατά τρόπο σαφή, τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίζεται. Στην απόφασή της δεν οφείλει να αντικρούει όλους τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας.
2. Μια απόφαση κοινοποιείται δεόντως, κατά τη Συνθήκη, μόλις ανακοινωθεί στον αποδέκτη της και αυτός είναι σε θέση να λάβει γνώση αυτής.
3. Αν ένα νομικό πρόσωπο έχει την εταιρική του έδρα σε τρίτη χώρα, κατά την επιλογή της επίσημης γλώσσας, στην οποία του απευθύνεται η απόφαση, πρέπει να ληφθεί υπόψη η σχέση του, εντός της κοινής αγοράς, με ένα κράτος μέλος της Κοινότητας.
4. Η αναγνώριση διακεκριμένης νομικής προσωπικότητας σε θυγατρική δεν αρκεί για να αποκλείσει τη δυνατότητα καταλογισμού της συμπεριφοράς της στη μητρική εταιρία. Αυτό μπορεί να συμβεί ιδίως όταν η θυγατρική δεν καθορίζει κατά τρόπο αυτόνομο τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά εφαρμόζει, κατά βάση τις εντολές που της απευθύνει η μητρική εταιρία.
5. Το κοινοτικό δίκαιο εφαρμόζεται επί συναλλαγής που επηρεάζει τις συνθήκες της αγοράς, εντός της Κοινότητας, ανεξάρτητα από το εάν η επιχείρηση εδρεύει ή όχι στο έδαφος κράτους μέλους.
6. Η διάκριση μεταξύ των μέτρων που επηρεάζουν τη διάρθρωση της επιχειρήσεως και των πρακτικών που έχουν επιπτώσεις στην αγορά δεν είναι καθοριστική, επειδή κάθε διαρθρωτικό μέτρο μπορεί να έχει επίπτωση στις συνθήκες της αγοράς, από τη στιγμή που αυξάνει τις διαστάσεις και την οικονομική ισχύ της επιχειρήσεως.

7. Η επιχειρηματολογία, κατά την οποία το άρθρο 3, στοιχείο στ, περιέχει μόνο ένα γενικό πρόγραμμα, στερούμενο εννόμων αποτελεσμάτων, παραγνωρίζει ότι το άρθρο αυτό θεωρεί την επιδίωξη των στόχων που εξαγγέλλει απαραίτητη για την εκπλήρωση της αποστολής που έχει ανατεθεί στην Κοινότητα.
8. Προβλέποντας την εγκαθίδρυση καθεστώτος που εξασφαλίζει ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς, το άρθρο 3, στοιχείο στ, απαιτεί, κατά μείζονα λόγο, τη μη κατάργηση του ανταγωνισμού.
9. Οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που επιτρέπει η Συνθήκη υπό ορισμένες προϋποθέσεις, για λόγους που απορρέουν από την ανάγκη συμβιβασμού των διαφόρων επιδιωκόμενων στόχων, έχουν ως όριο τις απαιτήσεις των άρθρων 2 και 3, η υπέρβαση του οποίου θα ενείχε τον κίνδυνο να θιγούν οι σκοποί της κοινής αγοράς από την κάμψη της λειτουργίας του ανταγωνισμού.
10. Πρέπει να ληφθούν υπόψη συγχρόνως το πνεύμα, η οικονομία και το γράμμα του άρθρου 86, καθώς και το σύστημα και οι σκοποί της Συνθήκης. Η σύγκριση αυτού του άρθρου με ορισμένες διατάξεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν θα ήταν κρίσιμη για την επίλυση των σχετικών ζητημάτων.
11. Σε διαφορετικά επίπεδα, τα άρθρα 85 και 86 έχουν το ίδιο αντικείμενο, δηλαδή τη διατήρηση ενός πραγματικού ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς. Η αλλοίωση του ανταγωνισμού, όταν προκύπτει από τους τρόπους συμπεριφοράς που αναφέρονται στο άρθρο 85, δεν μπορεί να καταστεί νόμιμη, όταν οι τρόποι αυτοί συμπεριφοράς, στεφόμενοι από επιτυχία με τις ενέργειες μιας δεσπόζουσας επιχείρησης, κατορθώνουν να καταλήξουν σε συσσωμάτωση των επιχειρήσεων.
12. Η απαρίθμηση των καταχρηστικών πρακτικών που περιέχεται στο άρθρο 86 της Συνθήκης δεν εξαντλεί τους τρόπους καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως δεσπόζουσας θέσης που η Συνθήκη απαγορεύει. Το άρθρο 86 δεν αφορά μόνο πρακτικές που μπορούν να προκαλέσουν άμεση ζημία στους καταναλωτές, αλλ' επίσης και αυτές που τους προκαλούν ζημία θίγοντας μια πραγματική διάρθρωση ανταγωνισμού, σαν την αναφερόμενη στο άρθρο 3, στοιχείο στ, της Συνθήκης. Μπορεί, επομένως, να αποτελέσει κατάχρηση εκ μέρους μιας επιχείρησης που κατέχει δεσπόζουσα θέση το γεγονός της ενισχύσεως αυτής της θέσεως σε σημείο τέτοιο, ώστε ο βαθμός επικρατήσεως που επιτυγχάνεται έτσι να εμποδίζει ουσιαδώς τον ανταγωνισμό, δηλαδή να επιτρέπει τη διατήρηση μόνο των επιχειρήσεων που εξαρτώνται, ως προς τη συμπεριφορά τους, από τη δεσπόζουσα επιχείρηση.

Αν μπορεί, ανεξάρτητα από κάθε πταίσμα, να θεωρηθεί καταχρηστική η κατοχή δεσπόζουσας θέσης που φθάνει σε σημείο τέτοιο, ώστε να παρακάμπτονται οι στόχοι της Συνθήκης, από μια τόσο ουσιαστική μεταβολή της διαρθρώσεως της προσφοράς, ώστε να κινδυνεύει σοβαρά η ελευθερία της συμπεριφοράς του καταναλωτή στην αγορά, η κατάργηση στην πράξη κάθε ανταγωνισμού εμπίπτει αναγκαστικά σε ένα τέτοιο πλαίσιο.

13. Το πρόβλημα του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της δεσπόζουσας θέσης και της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον, αφού η ενίσχυση της θέσεως που κατέχει η επιχείρηση μπορεί να είναι καταχρηστική και να απαγορεύεται από το άρθρο 86 της Συνθήκης, όποια και αν είναι τα μέσα ή οι διαδικασίες που χρησιμοποιήθηκαν προς αυτό το σκοπό, από τη στιγμή που θα είχε ως αποτέλεσμα την ουσιώδη παρεμπόδιση του ανταγωνισμού.
14. Η οριοθέτηση της σχετικής αγοράς έχει ουσιώδη σημασία επειδή οι δυνατότητες ανταγωνισμού μπορούν να κριθούν μόνο βάσει των χαρακτηριστικών των οικείων προϊόντων, δυνάμει των οποίων τα προϊόντα αυτά θα ήταν ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των παγίων αναγκών και θα μπορούσαν δύσκολα να αντικατασταθούν από άλλα. Για να είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι τα εν λόγω προϊόντα συνιστούν διακεκριμένη αγορά, πρέπει να εξατομικευθούν, όχι μόνο με βάση το απλό γεγονός της χρησιμοποίησής τους για τη συσκευασία ορισμένων προϊόντων, αλλά και με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά παραγωγής που τα καθιστούν κατάλληλα για τον ειδικό αυτό σκοπό.
15. Η κατοχή δεσπόζουσας θέσης στην αγορά ελαφρών μεταλλικών συσκευασιών προοριζομένων για κονσέρβες κρέατος και ψαριού δεν μπορεί να είναι αποφασιστικής σημασίας, εφόσον δεν έχει αποδειχθεί ότι οι ανταγωνιστές σε άλλους τομείς της αγοράς των ελαφρών μεταλλικών συσκευασιών δεν μπορούν, ύστερα από απλή προσαρμογή να παρουσιαστούν στην αγορά με ισχύ επαρκή, ώστε να αποτελέσουν σοβαρό αντίβαρο.